

потреб аналітики Агроцентру KSE прогнозують, що українське сільське господарство потребуватиме щонайменше 23,5 млрд доларів США на реконструкцію та відновлення. Бюджет передбачає 7 млрд доларів США на реконструкцію та 16,5 млрд доларів США на відновлення.

Підсумовуючи вищезазначене, можна виділити основні причини втрат на ринках сільсько-

господарської продукції, спричинених війною. До них належать недоотриманий дохід українських фермерів і виробників сільськогосподарської продукції через зменшення обсягів виробництва, зростання закупівельних цін у зв'язку з порушенням експортної логістики, а також збільшення витрат на добрива, паливо, обстеження та розмінування забруднених земель тощо.

УДК 633.32:631

Ковпак Я. О., студент

Бурко Л. М., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва
Національний університет біоресурсів і природокористування України
e-mail: Lesya1900@i.ua

КОНЮШИНА ЛУЧНА – ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК У ФОРМУВАННІ КОРМОВОЇ БАЗИ

Конюшина лучна (*Trifolium pratense* L.) є однією з найбільш важливих багаторічних бобових трав. Як кормова рослина конюшина відома із стародавніх часів.

В Україні посіви конюшини лучної та її сумішок зосереджені в основному в Лісостепу та на Поліссі, у так званій зоні конюшиносіяння. Під нею знаходиться близько 35% площі посівів багаторічних трав у країні. Маючи здатність фіксувати атмосферний азот і накопичувати його в ґрунті, конюшина лучна практично не потребує внесення азотних добрив та слугує добрим попередником для інших культур. Дослідженнями встановлено: один гектар високопродуктивного посіву конюшини лучної може засвоїти з повітря 150–180 кг азоту.

Конюшина лучна добре поїдається всіма видами худоби як у сні, так і на пасовищі. За прикритої високої отавності забезпечує дві-три отави. Незважаючи на недовговічність, у зоні конюшиносіяння її майже завжди постійно включають до складу укісно-пасовищних і навіть пасовищних травосумішок із злаками. Норми висіву насіння у травосумішках 5–10 кг/га, у чистих посівах – 18–20 кг/га.

У сумішках максимальну урожайність забезпечує в перший рік користування, на другий рік (за деяким винятком) надто зріджується, а на третій – майже повністю випадає з травостою. Зважаючи, що травостої з конюшини можуть бути причиною захворювання тварин на тимпанію (обдимання

шлунка), для запобігання цьому не можна випускати худобу на конюшинове чи конюшино-злакове пасовище по росі, після дощу, у вологу погоду, а привчати до спасування поступово.

Конюшину використовують для залуження на суходільних, короткочасно заливних, заплачних, низинних ділянках, а також у польових сівоzmінах. Вирощують на зелений корм (у тому числі на випас, але з дотриманням застережних заходів), сіно, сінаж, трав'яне борошно, силос (у сумішках із злаками). Характеризується високою урожайністю. За нормального догляду на високому агрофоні чи при внесенні фосфорно-калійних добрив за сприятливих екологічних умов забезпечує 5,0–8,0 т/га сіна і більше.

Конюшина лучна за збирання в ранні фази вегетації при штучному висушуванні за поживністю і вмістом перетравного білка наближається до комбікормів. Зважаючи на високу кормову цінність, її використовують як білково-вітамінну добавку до комбікормів. Як відомо з результатів досліджень, у 1 кг сухої речовини сінажу конюшини, зібраної у фазі бутонізації, міститься 0,93 кормових одиниць і 142 г перетравного протеїну. Крім цього, введення конюшини в раціон тварин значно поліпшує ситуацію з відтворенням стада.

Отже, конюшина лучна є універсальною високопоживною культурою. Вона здатна збагачувати ґрунт поживними речовинами, підвищувати урожайність культур у сівоzmінах та забезпечувати одержання високобілкових кормів.